

VARTIJAN AMMATTITUTKINTO

Valmistavan koulutuksen koulutussuunnitelma

Voimassa 1.8.2016 alkaen

Sisällys

1.	VARTIJAN AMMATTITUTKINTO	3
1.1.	JOHDANTO	3
1.2.	VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TAVOITTEET	3
1.3.	AMMATTIALAN KUVAUS	3
1.4.	TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET	3
1.5.	HENKILÖKOHTAISTAMINEN NÄYTTÖTUTKINNOSSA	4
1.6.	TUTKINNOSSA OSOITETTAVA OSAAMINEN	4
2.	TUTKINNON RAKENNE JA VALMISTAVAN KOULUTUKSEN OSAT	5
3.	VALMISTAVAN KOULUTUKSEN SUUNNITELMA TUTKINNON OSITTAIN	6
	VARTIJAN TYÖN PERUSTEET	6
	VARTIJAN PERUSKURSSI	8
	VARTIOINTITOIMINTA TURVALLISUUSALALLA	10
	PELASTUSTOIMINTA	12
	TURVALLISUUSTEKNIikka	14
	UHKATILANTEIDEN HALLINTA	16
	PIIRIVARTIOINTI JA HÄLYTYSTEHTÄVÄT	18
	JÄRJESTYKSENVALVONTA	20

1. VARTIJAN AMMATTITUTKINTO

1.1. JOHDANTO

Tämä koulutussuunnitelma on laadittu käyttäen suunnittelun perustana Vartijan ammattitutkinnon perusteita, OPH:n määräys, Dno 44/011/2006.

Tämä koulutussuunnitelma on ohjeellinen ja sitä tarkennetaan tutkinnon suorittajan/opiskelijan henkilökohtaistamissuunnitelman tai asiakkaan/rahoittajan tarpeiden mukaisesti.

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja.

Näyttötutkintojärjestelmä tarjoaa aikuisväestölle joustavan tavan osoittaa, uudistaa ja ylläpitää ammatillista osaamistaan tai työtehtävien vaihtuessa pätevöityä myös uuteen ammattiin. Järjestelmän etuna on erityisesti se, että henkilön ammatillinen osaaminen voidaan sen avulla kansallisesti ja laadullisesti tunnustaa riippumatta siitä, onko osaaminen kertynyt työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta. Näyttötutkintojärjestelmässä tunnustetaan eri tavoilla hankittu osaaminen Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistava koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsenetty tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla on osana koulutusta mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

1.2. VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TAVOITTEET

Valmistavan koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa Vartijan ammattitutkinnossa vaadittavan osaamisen. Vartijan ammattitutkinnon suorittaneella henkilöllä on monipuoliset valmiudet toimia vartijan eri tehtävissä.

1.3. AMMATTIALAN KUVAUS

Vartija toimii erilaisissa turvallisuusalan tehtävissä, joissa suojataan joko omaisuutta, henkilöitä, yritystoimintaa ja sen jatkuvuutta. Vartijat toimivat tyypillisesti yksityisten vartioimisliikkeiden palveluksessa ja palveluita tuotetaan erilaisille toimeksiantajille. Lisäksi vartija voi toimia erilaisissa tekniikan ja vartiointipalveluiden myynti- ja asennustehtävissä sekä tehdä riskikartoituksia toimeksiantajille.

Vartijan tulee olla rehellinen, luotettava ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan vartijaksi sopiva.

Vartijalta edellytetään oma-aloitteisuutta, vuorovaikutus-, viestintä- ja asiakaspalvelutaitoja sekä kykyä toimia yhteistyössä erilaisten asiakkaiden kanssa. Lisäksi työssä tarvitaan sopeutumiskykyä sekä ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotaitoja.

1.4. TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET

Tutkintokohtaisten terveydentilavaatimusten tavoitteena on edistää turvallisuutta näyttötutkintona suoritettavissa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa ja myöhemmin työelämässä. Valtioneuvoston asetuksessa (1033/2011) määriteltyihin perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistaviin opintoihin sovelletaan opiskeluoikeuden peruuttamisesta ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (952/2011) 11 §:n 9 kohtaa. Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa tulee ottaa huomioon myös em. lain 13, 13 a ja 16 §:n säännökset. Valmistavassa koulutuksessa noudatetaan tutkinnon perusteiden mukaisia terveydentilavaatimuksia.

Opiskelijaksi hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai työssä oppimiseen, jos valtioneuvoston asetuksessa (330/2015) määrättyissä vartijan ammattitutkinnossa ja turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinnossa opintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Henkilön terveydentilan tai toimintakyvyn osalta tulee arvioida mahdollisten sairauksien aiheuttamat rajoitteet ja sairauksien yksilöllinen hoitotilanne.

Opiskelijaksi ottamisen esteenä voivat olla:

- sellainen näön tai kuulon heikkous, jota ei voida apuvälineillä korjata.
- sellaiset psyykkiset sairaudet, jotka estävät käytännön tehtäviin tai työssä oppimiseen osallistumisen, kuten ajan-kohtainen hoitamaton psykoosi tai vaikea toimintakykyä laskeva masennus.
- päihteiden ongelmakäyttö tai päihderiippuvuus
- toimintakykyyn vaikuttava tuki- ja liikuntaelimestön sairaus.

1.5. HENKILÖKOHTAISTAMINEN NÄYTTÖTUTKINNOSSA

Näyttötutkintojärjestelmän tavoitteena on tarjota aikuisille joustavat järjestelyt ja parhaat mahdolliset olosuhteet osoittaa osaamisensa näyttötutkinnoissa sekä kehittää ja uudistaa työelämässä tarvitsemaansa ammattitaitoa. Henkilökohtaistaminen tarkoittaa näyttötutkinnon suorittajan ja näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa olevan opiskelijan ohjaus-, neuvonta- ja tukitoimien asiakaslähtöistä suunnittelua ja toteutusta. Henkilökohtaistaminen on jaettu kolmeen vaiheeseen:

- 1) Näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutuminen
- 2) Tutkinnon suorittaminen
- 3) Tarvittavan ammattitaidon hankkiminen

Henkilökohtaistaminen dokumentoidaan henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan.

Ammattiopisto tekee yhteistyötä koulutuksen tai tutkinnon hankkijan, työelämän edustajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Henkilökohtaistamisessa noudatetaan aina tutkintojen perusteita.

Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (L 952/2011) 11 §:n säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä 13 §:n nojalla Opetushallituksen määräämät tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa ja oppimisen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon henkilön elämäntilanne, osaaminen, todetut oppimistarpeet ja työssä oppimisen mahdollisuudet. Lisäksi henkilökohtaistamisessa selvitetään ja sovitaan yhteisesti opiskelijalle soveltuvat koulutuksen järjestämis- ja oppimisympäristöt, sekä opetus- ja arviointimenetelmät ja ohjaustoimet.

Koulutussuunnitelmaa ja sen toteuttamista kehitetään työelämästä ja tutkinnon suorittajilta/ opiskelijoilta saadun palautteen perusteella. Erityistä tukea tarvitsevien tutkinnon suorittajien kohdalla oppimisvaikeuksien ja muun erityisen tuen tarpeen tunnistaminen sekä tarvittavan tuen, ohjauksen ja erityisjärjestelyjen huomioon ottaminen valmistavan koulutuksen aikana ovat oleellisia, jotta tutkinnon suorittaja voi valmistautua riittävän hyvin osoittamaan ammattitaitonsa näyttötutkinnoissa.

1.6. TUTKINNOSSA OSOITETTAVA OSAAMINEN

Kunkin tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset määrittävät, mitä tutkinnon suorittajan tulee osata suorittaessaan kyseistä tutkinnon osaa. Vartijan ammattitutkinnoissa osaaminen osoitetaan käytännönläheisillä, työelämän todellisia työtehtäviä simuloivilla case -tyyppisillä harjoituksilla.

Vartijan ammattitutkinto muodostuu pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista. Koko tutkinnon muodostuminen edellyttää kuuden pakollisen ja kahden valinnaisen tutkinnon osan suorittamista hyväksytysti.

2. TUTKINNON RAKENNE JA VALMISTAVAN KOULUTUKSEN OSAT

Tarkemmat tiedot tutkintokohtaisista valinnaisuussäännöistä löytyvät tutkinnon perusteista osoitteesta:
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetusuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/nayttotutkintojen_perusteet

VARTIJAN AMMATTITUTKINTO	VALMISTAVAN KOULUTUKSEN OSAT
PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	
Vartijan työn perusteet	103282 Vartijan työn perusteet
Vartijan peruskurssi	103283 Vartijan peruskurssi
Vartiointityö turvallisuusosalalla	103284 Vartiointityö turvallisuusosalalla
Pelastustoiminta	103285 Pelastustoiminta
Turvallisuustekniikka	103286 Turvallisuustekniikka
Uhkatilanteiden hallinta	103287 Uhkatilanteiden hallinta
VALINNAISET TUTKINNON OSAT TAI OSAAMISALA (VALITAAN KAKSI)	
Vastaanottopalvelu	103288 Vastaanottopalvelu
Paikallisvartiointi	103289 Paikallisvartiointi
Piirivartiointi ja hälytystehtävät	103290 Piirivartiointi ja hälytystehtävät
Myyväläturvallisuus	103291 Myyväläturvallisuus
Järjestyksenvalvonta	103292 Järjestyksenvalvonta

3. VALMISTAVAN KOULUTUKSEN SUUNNITELMA TUTKINNON OSITTAIN

VARTIJAN TYÖN PERUSTEET
AMMATTITAITOVAATIMUKSET
<p>Tutkinnon suorittajalla on perustiedot vartiointialasta, vartioimisliiketoiminnasta, vartijan tehtävistä ja niiden suorittamisesta sekä vartijan oikeuksista ja velvollisuuksista. Hän tuntee lain yksityisistä turvallisuuspalveluista vartiointityön osalta ja muun vartijan tehtäviin liittyvän lainsäädännön (mm. työturvallisuutta, hätävarjelua, pakkotilaa, koti- ja julkisrauhan suojaa ja jokamiehen kiinniotto-oikeuttakoskevat säännökset) tarvittavilta osin. Hän ymmärtää ammattinsa asiakaspalveluluonteen.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää vartijan työhön liittyvät riskit. Hän tuntee itsesuojeluun, hätäensiapuun ja työsuhteeseen kuuluvat keskeiset asiat. Hän tuntee poliisin toiminnan periaatteet, poliisin tehtävät ja niihin liittyvät vartijan tehtävät.</p> <p>Tutkinnon suorittaja osaa hahmottaa teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden ja henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hän tuntee erilaiset vartiointimuodot ja niiden erityispiirteet. Hän tuntee työssä tarvittavien asiakirjojen laadinnan ja raportoinnin periaatteet. Hän tuntee työssä tarvittavat vartiointivarusteet (mm. vartijakortti, asu, suoja-, viestintä- ja kuljetusvälineet, avaimet). Hän tuntee lisäksi voimankäyttövälineet sekä voimankäyttöön ja voimankäyttövälineisiin liittyvän lainsäädännön.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää vartioimistyössä noudatettavat yleiset periaatteet (oman käytöksen merkitys, toimenpiteen perusteen ilmoittaminen, salassapitovelvollisuus, hyvä asiakaspalvelu, toiminta uhka-, väkivalta- ja ongelmatilanteissa, hyvä etiikka, oma ja muiden turvallisuus, avunpyyntö omalta organisaatiolta tai viranomaisilta).</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää erilaisten asioiden (esim. päihteet, huumeet, aggressiivinen tai muuten häiriintynyt käytös) vaikutuksia ihmisten käyttäytymiseen ja sitä kautta niiden vaikutuksen omaan työturvallisuuteen ja muiden turvallisuuteen. Hän tietää, miten toimia oikein vahinko-, ongelma- ja uhkatilanteissa. Hän tietää, miten toimia tulipalo- ja onnettomuustilanteissa. Hän osaa tehdä erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset. Hän ymmärtää myös fyysisen ja henkisen kunnan sekä terveyden merkityksen turvallisuustyössä.</p>
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT(OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuus • Perustiedot vartiointialasta, vartioimisliiketoiminnasta, vartijan tehtävistä ja niiden suorittamisesta sekä vartijan oikeuksista ja velvollisuuksista • Erilaiset vartiointimuodot ja niiden erityispiirteet • Vartioimistyössä noudatettavat hyvät yleiset periaatteet • Alaan liittyvä lainsäädäntö • Alaan liittyvien riskien tunnistaminen • Vahinko-, ongelma- ja uhkatilanteissa toimiminen • Tulipalo- ja onnettomuustilanteissa toimiminen • Erilaisten hätäilmoitusten tekeminen ja tapahtumailmoitusten laatiminen <p>Opiskelumateriaalit: Finlex, monisteet, Vartijan korttikoulutukset -kirja Oppimisympäristöt: Oppilaitoksen tilat Toteuttamistavat: Lähiopetus</p>
OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA
<p>Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.</p>

AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAVAT TUTKINTOSUORITUKSESSA
<p>Sisäasiainministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) määrittelee tämän osan näytön suoritustavan. Näyttöön osallistuminen edellyttää myös edellä mainitun asetuksen liitteen mukaiseen koulutukseen osallistumista (väliaikaisen vartijan koulutus).</p> <p>http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf</p>
ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT
<p>Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>
ARVIOINTI
<p>Sisäasiainministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) liitteineen määrittelee tarkemmin tämän osan ammattitaitovaatimukset sekä arvioinnin kohteet ja yleiset kriteerit hyväksytyille suoritukselle.</p> <p>Keskeistä hyväksytyille suoritukselle on, että tutkinnon suorittaja osaa hahmottaa teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hänellä on perustiedot vartiointialasta, vartioimisliiketoiminnasta, vartijan tehtävistä ja niiden suorittamisesta sekä vartijan oikeuksista ja velvollisuuksista. Hän tuntee erilaiset vartiointimuodot ja niiden erityispiirteet. Hän tietää vartioimistyössä noudatettavat hyvät yleiset periaatteet. Hän tuntee vaadittavan lainsäädännön siten, että osaa toimia tehtävissään lain mukaisesti. Hän tiedostaa alaan liittyviä riskejä ja tietää, miten toimia oikein ja turvallisesti vahinko-, ongelma- ja uhkatilanteissa. Hän tietää, miten toimia tulipalo- ja onnettomuustilanteessa. Hän osaa tehdä erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.</p>

VARTIJAN PERUSKURSSI
AMMATTITAITOVAATIMUKSET
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee turvallisuusalaa, yritysturvallisuutta, vartijan toimivaltuuksia sekä velvollisuuksia ja oikeudellista asemaa säätelevien lakien, asetusten ja säännösten keskeisen sisällön. Hän tietää järjestyksenvalvontaan liittyen seuraavat asiat: järjestyksenvalvojan tehtävät, järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen, järjestyksenvalvojan tunnusmerkit ja toimivaltuudet, järjestyksenvalvojan asettamisen lainsäädännön perusteella sekä järjestyksenpidon erilaisissa tilaisuuksissa.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee voimankäyttövälineet sekä voimankäyttöön ja voimankäyttövälineisiin ja hätävarjeluun liittyvän lainsäädännön. Hän osaa toimia uhka-, ongelma- ja väkivaltatilanteissa ja niiden torjunnassa hyväksyttävästi ja kokonaisarviointiin perustuen puolustettavalla tavalla ensisijaisesti sovinnollisuutta edistäen. Hän tuntee palo- ja pelastustoiminnan perusteet. Hän osaa tehdä erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee rakenteellisen turvallisuuden, avainturvallisuuden, paloturvallisuuden ja teknisen valvonnan perusteet. Hän tietää rikosilmoitusjärjestelmä-, kameravalvonta- ja erilaisten kulunvalvontalaitteiden ja LVIS-laitteiden valvontalaitteiden yleiset toimintaperiaatteet sekä niiden käytön merkityksen vartiointityössä. Hän on suorittanut tilityökurssin sekä SPR:n ensiapu I-kurssin tai sitä sisällöltään vastaavan koulutuksen.</p>
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT(OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuus • Vartijan työhön liittyvät lait, asetukset ja säädökset • Vartioinnin ja sen taktiikan perusteet • Vartioimisliikkeiden toiminta siten, että suoriutuu vartijan tehtävistä • Palveluperiaatteet • Uhka-, ongelma- ja väkivaltatilanteissa toimiminen • Palo- ja pelastustoiminnan perusteet • Järjestyksenvalvontaan liittyvät tehtävät • Erilaisten hätäilmoitusten tekeminen ja tapahtumailmoitusten laatiminen. • SPR:n Ensiapu 1 -koulutus • Tulityökorttikoulutus <p>Opiskelumateriaalit: Finlex, monisteet, lupa- ja korttikoulutusmateriaali Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopisto Toteuttamistavat: Lähiopetus, käytännön harjoitukset, kokeet</p>
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT
Vartijan työn perusteet -tutkinnon osa tulee olla suoritettuna.
OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA
Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.
AMMATTIT Aidon osoittamistavat tutkintosuorituksessa
<p>Sisäasiainministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) määrittelee tämän osan näytön suoritustavan. Näyttöön osallistuminen edellyttää myös edellä mainitun asetuksen liitteen mukaiseen koulutukseen osallistumista (vartijan koulutus).</p> <p>http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf</p>

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT
Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.
ARVIOINTI
<p>Sisäasiainministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) liitteineen määrittelee tarkemmin tämän osan ammattitaitovaatimukset sekä arvioinnin kohteet ja yleiset kriteerit hyväksytylle suoritukselle.</p> <p>Keskeistä hyväksytylle suoritukselle on, että tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hän osaa vartijan työhön liittyvät perussäädökset sekä vartioinnin ja sen taktiikan perusteet ja tuntee vartioimisliikkeiden toiminnan siten, että hän suoriutuu vartijan tehtävistä. Hän hallitsee hyvät palveluperiaatteet ja osaa toimia oikein ja turvallisesti uhka-, ongelma- ja väkivaltatilanteissa. Hän tuntee palo- ja pelastustoiminnan perusteet sekä tietää järjestyksenvalvontaan liittyvät tehtävät. Hän osaa tehdä myös erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.</p>

VARTIOINTITOIMINTA TURVALLISUUSALALLA
AMMATTITAITOVAATIMUKSET
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hän osaa vartijan työhön liittyvät säädökset sekä vartiointin ja sen taktiikanperusteet siten, että hän suoriutuu käytännössä erilaisista vartijan perustehtävistä. Hän osaa toimia oikein ja turvallisesti uhka-, ongelma- ja väkivaltilanteissa sekä niiden jälkihoidon käynnistyksessä. Hän tuntee palo- ja pelastustoiminnan perusteet. Hän osaa tehdä myös erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee vartioimisliikkeen ja vartijan roolin turvallisuuspalvelujen tarjoajana ja tekijänä. Hän tuntee ammatin etiikan ja palvelun ja työnlaadun merkityksen turvallisuusalalla.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee vartiointityötä sivuavat viranomaisorganisaatiot ja niiden ydintehtävät, pääosin yritysturvaluuteen kuuluvat toiminta-alueet sekä yhteiskunnallisista muutosprosesseista johtuvat uhat. Hän tuntee myös vartioimisliiketoiminnan aseman yritysturvallisuuden kentässä sekä vakuutustoiminnan roolin yritysten riskien hallinnassa. Hän tuntee myös poliisi-, rikos- ja pelastuslainsäädännön tarvittavilta osin.</p>
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT(OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallisuusala kokonaisuutena • Yhteiskunnallisten muutosprosessien vaikutus yritysten ja kansalaisten turvallisuuteen • Vartijan työ osana turvallisuustoimintaa • Perustiedot vartijan työstä ja ammattialasta • Vartijan perustehtävät käytännössä • Työ- ja asiakasturvallisuus • Ammattietiikka ja asiakaspalvelu • Turvallisuusalaa sivuavat viranomaisorganisaatiot ja niiden toiminta • Vartioimisliiketoiminnan rooli osana yritysturvallisuutta • Yritysturvallisuuden osa-alueet, yritysten turvallisuusriskit ja -tarpeet • Viranomaisten ja yksityisen turvallisuussektorin yhteistyö • Vartiointitoiminnan rutiinit <p>Opiskelumateriaalit: Finlex, monisteet sekä vartijan korttikoulutukset. Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopisto, Käräjäoikeus, Poliisi. Toteuttamistavat: Lähi- ja etäopetus, itsenäinen opiskelu, opintokäynnit, case-tyyppiset käytännön harjoitteet, voimankäyttöharjoitukset, työssäoppiminen</p>
EDELTVÄYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT
Vartijan työn perusteet sekä Vartijan peruskurssi
OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA
Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin. Oppimista arvioidaan mm. simuloituissa tilanteissa, joissa opiskelija joutuu tuomaan oppimaansa käytäntöön.
AMMATTIT Aidon osoittamistavat tutkintosuorituksessa
Koska arvioinnin painopiste on tekemisessä ja työssä toimimisessa, ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä, käytännön toimintaa vastaavilla simuloituilla työsuorituksilla. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että alalla tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta, on järjestäjävälvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaadittu osaaminen. Työsuoritusten aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää täydentäviä lisäkysymyksiä. Työn taustalla olevien ohjeistaitojen, tietojen sekä määräysten hallinta voidaan tarkistaa myös erikseen siltä osin, kuin se ei selviä itsetyösuorituk-

sessä. Ammattitaidon selvittämiseksi voidaan käyttää lisäksi haastattelua tai muuta menettelyä, jolla tutkinnon suorittajan osaamisen taso voi täsmentyä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella omaa työsuorituksensa. Näytössä myös arvioijan kokemus ja käsitys työstä ja työprosessista on keskeinen, koska hän tekee johtopäätöksiä tutkinnon suorittajansuorituksesta ja työprosessiin osallistumisesta. Ammattitaidon arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteet. Luonnollisissa ympäristöissä ja töissä on otettava huomioon yllättäen tulevat erityisen vaikeat ja vaaralliset sekä helpot ja rutiinitilanteet. Näytön tulee tuoda esiin tutkinnon suorittajan kyky muuntaa tieto ja taito oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa ja olosuhteissa.

http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT

Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINTI

Arviointi suoritetaan vertaamalla tutkinnon suorittajan ammattitaitoa tutkinnonosan ammattitaitovaatimuksiin.

Suoritukset arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli suoritus hylätään, osallistujalle kerrotaan, miltä osin ja miksi suoritus on hylätty. Osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta.

Suoritus hyväksytään, jos tutkinnon suorittaja

- osaa hahmottaa alan ja alalla toimimisen kokonaisuutena
- osaa hahmottaa oman vartijan työnsä osana laajempaa turvallisuustoimintaa
- omaa hyvät perustiedot vartijan työstä ja ammattialastaan ja osaa perustella toimintansa
- osaa muuntaa teoretiedon oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa
- työskentelee turvallisesti ja huolehtii myös muiden turvallisuudesta
- toimintatapa on asiakaslähtöinen ja palveleva
- tuntee turvallisuusalaa sivuavat viranomaisorganisaatiot ja niiden toiminnan
- osaa hahmottaa yhteiskunnallisten muutosprosessien vaikutuksen yritysten ja kansalaisten turvallisuuteen
- osaa hahmottaa vartioimisliiketoiminnan roolin osana yritysturvallisuutta
- tuntee yritysturvallisuuden osa-alueita sekä osaa hahmottaa erilaisten yritysten turvallisuusriskejä ja -tarpeita
- ymmärtää viranomaisten ja yksityisen turvallisuussektorin yhteistyön merkityksen
- hallitsee vartiointitoiminnassa tarvittavat rutiinit sekä kirjallisesti että suullisesti.

PELASTUSTOIMINTA
AMMATTITAITOVAATIMUKSET
<p>Tutkinnon suorittajalla on perustiedot pelastustoiminnasta sekä poikkeusoloihinvarautumisesta (väestönsuojelusta). Hän tuntee tulitöiden riskit, rakenteellisen paloturvallisuuden perusteet ja erilaisiin kiinteistöihin kohdistuvat mahdolliset paloturvallisuusuhat. Hän tuntee kiinteistön paloturvallisuuden kannalta olennaiset seikat, kuten erilaisten osastointien perusteet, varapoistumisteitä, poistumistievalaistusta ja opasteita koskevat määräykset. Hän tuntee pelastustointia koskevan lainsäädännön peruskäsitteet sekä paloturvallisuutta ja paloteknistä valvontaa koskevan keskeisimmän käsitteistön. Hän osaa hahmottaa paloturvallisuudenmerkityksen osana yritysten toimitilaturvallisuutta ja yrityksen toiminnanhäiriöttömyyttä.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää, miten toimia oikein ja vahingot minimoiden palonehkäisyssä, mahdollisessa palotilanteessa ja jälkivahinkojen torjunnassa. Hän tuntee paloteknisten järjestelmien toimintaperiaatteet ja alkusammuttimet ja –sammutus järjestelmät sekä hallitsee alkusammutuksen. Hän tietää erityyppisten rakennustenevakuoinnin perusteet (mm. kauppakeskukset, joukkoliikenneasemat ja toimistorakennukset).</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee vaarallisten aineiden merkinnät ja tavallisimpienvaarallisten aineiden ominaisuudet. Hän tuntee vaarallisten aineiden kuljetuksen ja säilytyksen oikeat periaatteet sekä kuljetukseen ja säilytykseen liittyvät uhat ja ympäristöriskit.</p> <p>Tutkinnon suorittajalla on SPR:n ensiapu 2-kurssin edellyttämät valmiudet toimia onnettomuustilanteessa. Hän toimii asiakaslähtöisesti, palveluhenkisesti, itseohjautuvasti ja vastuullisesti sekä yksin että ryhmässä. Hän osaa perustella tekemänsä ratkaisut.</p>
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT(OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT
<p>Keskeiset sisällöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pelastusviranomaisen toiminta, pelastussuunnitelmat ja riskikartoitukset • Erilaisten osastointien perusteet, varapoistumisteitä, poistumistievalaistusta ja opasteita koskevat määräykset • Pelastustointia koskevan lainsäädännön peruskäsitteet ja paloturvallisuutta ja paloteknistä valvontaa koskeva keskeisin käsitteistö • Paloteknisten järjestelmien toimintaperiaatteet ja alkusammuttimet ja –sammutus järjestelmät, alkusammutus • Evakuoinnin perusteet (mm. kauppakeskukset, joukkoliikenneasemat ja toimistorakennukset) • Tulityökorttikoulutus • SPR:n Ensiapu 2 –koulutus <p>Opiskelumateriaalit: Tulityökorttikoulutuksen materiaali, EA2 koulutusmateriaali. Monisteet. Finlex. Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopisto ja pelastuslaitos: case- tyyppiset käytännön harjoitteet. Verkko-opetus. Toteuttamistavat: Lähi- ja etäopetus, itsenäinen opiskelu, käytännön harjoitukset, testit ja kokeet</p>
OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA
<p>Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.</p>
AMMATTITAITON OSOITTAMISTAVAT TUTKINTOSUORITUKSESSA
<p>Ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti käytännön toimintaa vastaavilla simuloituilla työsuorituksilla. Mikäli työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että alalla tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta, on järjestäjä velvollinen varmistamaan muilla arviointikeinoilla vaadittu osaaminen (esimerkiksi kirjallisilla tai suullisilla kysymyksillä).</p> <p>http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf</p>

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT
Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.
ARVIOINTI
<p>Arviointi suoritetaan vertaamalla tutkinnon suorittajan ammattitaitoa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.</p> <p>Suoritukset arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli suoritus hylätään, osallistujalle kerrotaan, miltä osin ja miksi suoritus on hylätty. Osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta.</p> <p>Suoritus hyväksytään, jos tutkinnon suorittaja toimii ammatillisesti hyväksytysti ja osaa, mitä vaatimuksissa edellytetään. Keskeisintä on, että tutkinnon suorittajalla on valmiudet toimia onnettomuuksia ennalta ehkäisevästi sekä mahdollisessa onnettomuustilanteessa kokonaisvaltaisesti vahingot minimoiden.</p>

TURVALLISUUSTEKNIikka

AMMATTITAITOVAATIMUKSET

Tutkinnon suorittaja osaa hahmottaa teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden ja henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden.

Tutkinnon suorittajalla on perustiedot kiinteistöjen rakenteellisesta turvallisuudesta, kuten aidoista, porteista, paloovista, valaistuksesta ja lukituksesta. Hän tuntee rakenteellista turvallisuutta ja teknistä valvontaa koskevan keskeisimmän käsitteistön.

Tutkinnon suorittaja hallitsee rikosilmoitus-, kameravalvonta- ja kulunohjausjärjestelmientoimintaperiaatteet ja osaa käyttää laitteita lyhyen opastuksen jälkeen. Hän tuntee rikosilmoitusjärjestelmiin liittyvät erilaiset valvontatavat. Hän ymmärtää kehä-, kuori-, tila- ja kohdevalvonnan ominaispiirteet ja niiden tavallisimmat toteutustavat. Hän tuntee palo-ilmoitus- ja palovaroitinjärjestelmien toiminnan periaatteet. Hän ymmärtää teknisten turvallisuusjärjestelmien merkityksen osana yritysturvallisuutta. Hän tuntee olennaisimmat järjestelmiä koskevat käsitteet (Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton ohjeet), joiden avulla hän osaa soveltaa kirjallisia ohjeita käytännössä. Lisäksi hän tuntee kohteiden sekä laitteiden erilaiset luokitukset.

Tutkinnon suorittaja tietää eri ilmaisimien toimintaperiaatteet ja tuntee niiden ominaisuudet, myös yleisimmät aiheettomien hälytysten syyt. Lisäksi hänellä on perustiedot talotekniikkaan liittyvistä järjestelmistä ja niiden merkityksestä kiinteistön häiriöttömään toimintaan ja turvallisuuteen.

Tutkinnon suorittaja tuntee turvallisuusvalvomoissa käytettävät tavanomaisimmat laitteistot ja ymmärtää niiden toimintaperiaatteet sekä tietää hyvän ergonomian periaatteet. Hän ymmärtää valvomotoiminnan osaksi yritysturvallisuutta. Lisäksi hän hallitsee valvomotyöskentelyyn liittyvät yleiset oheistehtävät, kuten kaukovalvonnan, kuljetusten valvonnan, puhelimitse tapahtuvat palvelu- ja välitystehtävät ja avainpalvelun sekä työturvallisuuteen liittyvät tarkistukset. Hän osaa viestiliikennekurin periaatteet ja tietää viestintään liittyvät riskit. Hän toimii asiakaslähtöisesti, palveluhenkisesti, itseohjautuvasti, taloudellisesti ja vastuullisesti sekä yksin että ryhmässä noudattaen työturvallisuutta työn suorituksessa ja työympäristön järjestyksessä.

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT (OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT

Keskeiset sisällöt:

- Teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden ja henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuus
- Kiinteistöjen rakenteellinen turvallisuus
- Riskikartoitukset, turvallisuussuunnitelmat
- Rikosilmoitus-, kameravalvonta- ja kulunohjausjärjestelmien toimintaperiaatteet ja käyttö
- Rikosilmoitusjärjestelmiin liittyvät erilaiset valvontatavat
- Kehä-, kuori-, tila- ja kohdevalvonnan ominaispiirteet ja niiden tavallisimmat toteutustavat
- Paloilmoitus- ja palovaroitinjärjestelmien toiminnan periaatteet
- Teknisten turvallisuusjärjestelmien merkitys osana yritysturvallisuutta
- Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton ohjeet, joiden avulla kirjallisia ohjeita sovelletaan käytännössä
- Lisäksi kohteiden sekä laitteiden erilaiset luokitukset.

Opiskelumateriaalit: SVK:n ohjeet, monisteet, Finlex.

Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopisto. Verkko-opinnot.

Toteuttamistavat: Lähi- ja etäopetus, itsenäinen opiskelu, tutustumiskäynnit, case tyyppiset käytännön harjoitteet

OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA

Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.

AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAVAT TUTKINTOSUORITUKSESSA

Koska arvioinnin painopiste on tekemisessä ja työssä toimimisessa, ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä, käytännön toimintaa vastaavilla simuloituilla työsuorituksilla. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että alalla tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta, on järjestäjävelvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaadittu osaaminen. Työsuoritusten aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää täydentäviä lisäkysymyksiä. Työn taustalla olevien oheistaitojen, tietojen sekä määräysten hallinta voidaan tarkistaa myös erikseen siltä osin, kuin se ei selviä itse työsuorituksessa. Ammattitaidon selvittämiseksi voidaan käyttää lisäksi haastattelua tai muuta menettelyä, jolla tutkinnon suorittajan osaamisen taso voi täsmentyä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa. Näytössä myös arvioijan kokemus ja käsitys työstä ja työprosessista on keskeinen, koska hän tekee johtopäätöksiä tutkinnon suorittajan suorituksesta ja työprosessiin osallistumisesta. Ammattitaidon arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteet. Luonnollisissa ympäristöissä ja töissä on otettava huomioon yllättäen tulevat erityisen vaikeat ja vaaralliset sekä helpot ja rutiinitilanteet. Näytön tulee tuoda esiin tutkinnon suorittajan kyky muuntaa tieto ja taito oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa ja olosuhteissa.

http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT

Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINTI

Arviointi suoritetaan vertaamalla tutkinnon suorittajan ammattitaitoa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.

Suoritukset arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli suoritus hylätään, osallistujalle kerrotaan, miltä osin ja miksi suoritus on hylätty. Osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta. Suoritus hyväksytään, jos tutkinnon suorittaja toimii ammatillisesti hyväksytysti ja osaa, mitä vaatimuksissa edellytetään.

UHKATILANTEIDEN HALLINTA

AMMATTITAITOVAATIMUKSET

Tutkinnon suorittaja osaa hätävarjelua, pakkotilaa, koti- ja julkisrauhaa, poistamisoikeutta, vartijan ja jokamiehen kiinniotto-oikeuksia, turvallisuustarkastusta ja muita vartijan ja järjestyksenvalvojan vastuita ja valtuuksia koskevan lainsäädännön perusteet. Hän tuntee rikoslain henkeen ja terveyteen kohdistuvan sekä vapautteen kohdistuvan lainsäädännön perusteet. Hän tuntee myös yksityiselämää suojelevan lainsäädännön soveltuvin osin.

Tutkinnon suorittaja tuntee varkautta, kavallusta, luvaton käyttöönottoa, ryöstöä ja kiristystä koskevan lainsäädännön perusteet. Hän tuntee myös yleisvaarallisiarikoisia ja vahingontekoa koskevan lainsäädännön. Hän osaa voimakäyttövälineisiin liittyvän lainsäädännön.

Tutkinnon suorittajalla on hyvät vuorovaikutustaidot. Hän tuntee sanallisen ja sanattoman viestinnän perusteet ja osaa hyödyntää niitä työssään. Hän ymmärtää ihmisen käyttäytymisen perusteita. Hän kykenee arvioimaan ja ennakoimaan aggressiivisen tai muuten häiriintyneen henkilön käyttäytymistä. Hänellä on perustiedot päihdyttävien ja huumaavien aineiden vaikutuksesta ihmiseen ja sitä kauttaniiden vaikutuksen omaan työturvallisuuteen ja muiden turvallisuuteen. Hän tietää erilaisten kulttuuritaustojen vaikutuksia ihmisten käyttäytymiseen.

Tutkinnon suorittajalla on kokonaisnäkemys tilannehallinnasta. Hän osaa toimia uhkatilanteissa asiallisesti ja puoleettomasti sekä ensisijaisesti sovinnollisuutta edistäen. Hän hallitsee itsepuolustuksen ja voimankäytön niin, että pysyy toimimaan uhkatilanteissa ja niiden torjunnassa hyväksyttävästi ja kokonaisarviointiperustuen puolustettavalla tavalla. Hän osaa tehdä eettisesti oikeita valintoja ja perustella ne. Hän ymmärtää palveluasenteen ja hyvän käytöksen sekä vartijansalassapitovelvollisuuden merkityksen työssä.

Tutkinnon suorittaja tuntee myös uhkatilanteiden henkiset ja fyysiset vaikutukset ja stressireaktioiden vaikutuksen toimintakykyyn. Hänellä on myös valmiudet väkivalta- tai onnettomuustilanteen välittömään jälkihoitoon/jälkihoidonkäynnistämiseen sekä uhrien ja itsensä että ulkopuolisten turvallisuuden kannalta järkevästi.

Tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten ympäristöjen vaikutuksen toiminnanluonteeseen sekä tilanteen että lainsäädännön kannalta (poikkeavia ympäristöjä ovat mm. joukkoliikennevälineet ja erilaiset terveydenhuollon laitokset ja toimipaikat). Hän hallitsee parityöskentelyn periaatteet, avunpyynnöt omalta organisaatioltaan sekä viranomaisyhteistyön. Hän hallitsee kirjallisen raportoinnin ja osaa turvata ja edistää poliisitutkintaa.

Tutkinnon suorittaja hallitsee aseettoman itsesuojelun periaatteet ja tavallisimpien voimankäyttövälineiden käytön periaatteet. Hänellä on perustiedot turvallisuustyöhön liittyvistä työturvallisuusriskeistä sekä niihin varautumisesta. Hän tuntee passiivisten suojavälineiden, kuten luoti- ja pistosuojaliivien sekä viiltosuojavarusteiden merkityksen työturvallisuuden kannalta. Hän ymmärtää myös hyvän fyysisen ja henkisen kunnon sekä terveyden merkityksen turvallisuus-alantyötehtävissä.

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT (OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT

Keskeiset sisällöt:

- Hätävarjelua, pakkotilaa, koti- ja julkisrauhaa, poistamisoikeutta, vartijan ja jokamiehen kiinniotto-oikeuksia, turvallisuustarkastusta ja muita vartijan ja järjestyksenvalvojan vastuita ja valtuuksia koskevan lainsäädännön perusteet
- Rikoslain henkeen ja terveyteen kohdistuvan sekä vapautteen kohdistuvan lainsäädännön perusteet
- Yksityiselämää suojeleva lainsäädäntö soveltuvin osin
- Vuorovaikutustaidot ja viestintä
- Aggressiivisen henkilön kohtaaminen
- Huumaavat aineet
- Työturvallisuus
- Voimankäytön tunnit
- Stressireaktiot
- Defusing ja debriefing
- Työturvallisuuskorttikoulutus

Opiskelumateriaalit: Finlex, monisteet, Työturvallisuuskortti -koulutusmateriaali.

Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopisto, Verkko-opinnot.

Toteuttamistavat: Lähi- ja etäopetus, itseopiskelu, case- tyypiset käytännön harjoitteet, simuloidut tilanteet, voimakäyttöharjoitukset

<p>OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA</p>
<p>Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.</p>
<p>AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAVAT TUTKINTOSUORITUKSESSA</p>
<p>Koska arvioinnin painopiste on tekemisessä ja työssä toimimisessa, ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä, käytännön toimintaa vastaavilla simuloituilla työsuorituksilla. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että alalla tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaadittu osaaminen. Työsuoritusten aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää täydentäviä lisäkysymyksiä. Työn taustalla olevien oheistaitojen, tietojen sekä määräysten hallinta voidaan tarkistaa myös erikseen siltä osin, kuin se ei selviä itse työsuorituksessa. Ammattitaidon selvittämiseksi voidaan käyttää lisäksi haastattelua tai muuta menettelyä, jolla tutkinnon suorittajan osaamisen taso voi täsmentyä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella omatyösuorituksensa. Näytössä myös arvioijan kokemus ja käsitys työstä ja työprosessista on keskeinen, koska hän tekee johtopäätöksiä tutkinnon suorittajan suorituksesta ja työprosessiin osallistumisesta. Ammattitaidon arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteet. Luonnollisissa ympäristöissä ja töissä on otettava huomioon yllättäen tulevat erityisen vaikeat ja vaaralliset sekä helpot ja rutiinitilanteet. Näytön tulee tuoda esiin tutkinnon suorittajan kyky muuntaa tieto ja taito oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa ja olosuhteissa.</p> <p>http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf</p>
<p>ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT</p>
<p>Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>
<p>ARVIOINTI</p>
<p>Arviointi suoritetaan vertaamalla tutkinnon suorittajan ammattitaitoa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.</p> <p>Suoritukset arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli suoritus hylätään, osallistujalle kerrotaan, miltä osin ja miksi suoritus on hylätty. Osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta.</p> <p>Suoritus hyväksytään, jos tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ongelma-, väkivalta- ja onnettomuustilanteissa toimimisen kokonaisvaltaisesti • omaa hyvät perustiedot ja taidot uhkatilanteiden hallinnasta ja ymmärtää jälkihoidon merkityksen omaan työturvallisuuteen ja ulkopuolisten turvallisuuteen • omaa valmiudet väkivalta- tai onnettomuustilanteen jälkihoidon sekä uhrien ja itsensä että ulkopuolisten turvallisuuden kannalta järkevästi • osaa muuntaa teoretiedon oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa • tuntee vaaditun lainsäädännön siten, että osaa soveltaa sitä käytännön työtehtävissä • toimii uhkatilanteissa asiallisesti ja puolueettomasti sekä ensisijaisesti sovinnollisuutta edistään • hallitsee itsepuolustuksen ja voimankäytön niin, että pystyy toimimaan uhkatilanteissa ja niiden torjunnassa hyväksyttävästi ja kokonaisarviointiin perustuen puolustettavalla tavalla • osaa tehdä oikeita valintoja ja perustella tekemänsä ratkaisut • ymmärtää ihmisen käyttäytymisen perusteita erilaisissa tilanteissa niin, että osaa varautua mahdollisiin ongelmatilanteisiin • osaa arvioida, milloin tarvitaan apua omalta organisaatiolta tai viranomaisilta • toimii vastuullisesti ja ammattialalla yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaan sekä hallitsee parityöskentelyn ja noudattaa työturvallisuutta • tuntee passiivisten suojavälineiden, kuten luoti- ja pistosuojaliivien sekä viiltosuojavarusteiden merkityksen työturvallisuuden kannalta • hallitsee kirjallisen raportoinnin ja osaa turvata ja edistää poliisitutkintaa.

PIIRIVARTIOINTI JA HÄLYTYSTEHTÄVÄT

AMMATTITAITOVAATIMUKSET

Tutkinnon suorittaja tuntee työn keskeisimmät sisällöt ja toimintatavat. Näitä ovat esim. kohteesta toiseen siirtyminen, turvallinen kohteessa liikkuminen, riskien tunnistaminen ja kohteessa olevien henkilöiden tunnistaminen. Hän hallitsee julkisrauhan rikkomista koskevat säännökset. Hän osaa toimia mahdollisissa uhka- tai rikostilanteissa oikein ja tapah- tumailmoituksen ymmärtää roolinsa lainsäädännön määrittelemänä yksityisen turvallisuusalan työntekijänä. Hän osaa arvioida tilanteen vaatimukset ja osaa tarvittaessa pyytää apua omalta organisaatiolta tai viranomaisilta. Hän osaa työhönsä liittyvän raportoinnin ja yhteydenpidon sekä ymmärtää yhteydenpidon merkityksen työturvallisuuteen. Hän osaa tehdä asianmukaisen

Tutkinnon suorittaja osaa oman turvallisuutensa huomioon ottaen lähestyä taktisesti oikein piiri- ja hälytysvartiointikoh- detta ja poistua sieltä. Hän osaa ottaa huomioon alueen erityispiirteet ja valaistuksen ja pystyy tunnistamaan kohteen mahdolliset uhkatekijät. Hän osaa liikkua kiinteistössä turvallisesti ottaen huomioon poikkeavuudet, valaistuksen ja poistumisreitit.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä havaintoja paloturvallisuuteen liittyvistä riskeistä ja raportoida niistä. Havainnoinnissa tulee ottaa huomioon mm. palo-ovien merkitys paloalueiden rajaamisessa, poistumisreitien turvallisuus poistuttaessa rakennuksesta hätätilanteessa, poistumisreitivalaistukselle määritellyt vaatimukset ja toimivuus (standardi SFS-EN 1838), poistumisopasteiden selkeys ja havaittavuus (valtioneuvoston päätös 976/1994, standardi SFS-EN 1838) ja päällä olevat palovaaralliset laitteet.

Tutkinnon suorittaja tunnistaa palokuormiin liittyvät riskit ja ymmärtää mahdolliset seuraukset sekä ennaltaehkäisevän työn merkityksen myös tahallaan sytytettyjen palojen varalta. Hän ymmärtää ja tunnistaa lukitusturvallisuutta vaaranta- vat tekijät, kuten lukitsemattomat ovet ja rikinäiset lukot. Hän ymmärtää kuorisuojauksen tehtävän kohdekiinteistössä.

Tutkinnon suorittaja tuntee ja osaa käyttää yleisimpiä lukitusjärjestelmiä ja tehdä niille yksinkertaisia pikahuoltotoimen- piteitä. Hän tuntee taloteknisten järjestelmien periaatteet. Hän ymmärtää ajoneuvon ja muiden välineiden sekä niiden hyvän kunnon merkityksen työssään. Hän käsittelee niitä asianmukaisesti. Hän hallitsee avainturvallisuuden.

Tutkinnon suorittaja tuntee hälytystoimintaan liittyvät säädökset ja toimintaoikeudet. Hän osaa toimia oikein kiinni- otto- ja poistamistilanteissa sekä rikospaikalla. Hän osaa rajoittaa rikos- ja onnettomuuspaikan vahingot mahdollisimman vähäisiksi ja tehdä poliisitutkinnan turvaamistoimenpiteet.

Tutkinnon suorittaja hallitsee työssä tarvittavien tiedonkeruu-, viestintä- ja hälytysjärjestelmien toimintaperiaatteet ja osaa käyttää niitä. Hänellä on valmiudet käyttää kohdekiinteistön turvallisuus- ja viestintäjärjestelmien laitteita lyhyen opastuksen jälkeen. Hän osaa hyödyntää hälytyslaitteiden käyttöohjeita. Hän osaa viestiliikennekurin periaatteet ja tietää viestintään liittyvät riskit. Hän toimii itseohjautuvasti sekä vastuullisesti ja osaa tehdä yhteistyötä.

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT (OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT

Keskeiset sisällöt:

- Työn keskeisimmät sisällöt ja toimintatavat: esim. kohteesta toiseen siirtyminen, turvallinen kohteessa liikku- minen, riskien tunnistaminen ja kohteessa olevien henkilöiden tunnistaminen
- Julkisrauhan rikkomista koskevat säännökset
- Toiminta mahdollisissa uhka- tai rikostilanteissa
- Vartijan rooli yksityisen turvallisuusalan työntekijänä
- Tilannearvio ja avun hälyttäminen
- Työturvallisuus
- Tapahtumailmoituksen tekeminen
- Paloturvallisuusriskien havainnointi ja raportointi
- Lukitusturvallisuus
- Tiedonkeruu-, viestintä- ja hälytysjärjestelmien toimintaperiaatteet
- Työhön liittyvä raportointi ja yhteydenpito

Opiskelumateriaalit: Finlex, Monisteet.

Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopisto. Verkko-opinnot.

Toteuttamistavat: Lähi- ja etäopetus, itseopiskelu, case -tyyppiset käytännön harjoitteet, voimankäytön harjoitukset. Työssäoppiminen.

<p>OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA</p>
<p>Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.</p>
<p>AMMATTITAITOON OSOITTAMISTAVAT TUTKINTOSUORITUKSESSA</p>
<p>Koska arvioinnin painopiste on tekemisessä ja työssä toimimisessa, ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä, käytännön toimintaa vastaavilla simuloituilla työsuorituksilla. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että alalla tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaadittu osaaminen. Työsuoritusten aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää täydentäviä lisäkysymyksiä. Työn taustalla olevien oheistaitojen, tietojen sekä määräysten hallinta voidaan tarkistaa myös erikseen siltä osin, kuin se ei selviä itse työsuorituksessa. Ammattitaidon selvittämiseksi voidaan käyttää lisäksi haastattelua tai muuta menettelyä, jolla tutkinnon suorittajan osaamisen taso voi täsmentyä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa. Näytössä myös arvioijan kokemus ja käsitys työstä ja työprosessista on keskeinen, koska hän tekee johtopäätöksiä tutkinnon suorittajan suorituksesta ja työprosessiin osallistumisesta. Ammattitaidon arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteet. Luonnollisissa ympäristöissä ja töissä on otettava huomioon yllättäen tulevat erityisen vaikeat ja vaaralliset sekä helpot ja rutiinitilanteet. Näytön tulee tuoda esiin tutkinnon suorittajan kyky muuntaa tieto ja taito oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa ja olosuhteissa.</p> <p>http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf</p>
<p>ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT</p>
<p>Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>
<p>ARVIOINTI</p>
<p>Arviointi suoritetaan vertaamalla tutkinnon suorittajan ammattitaitoa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.</p> <p>Suoritukset arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli suoritus hylätään, osallistujalle kerrotaan, miltä osin ja miksi suoritus on hylätty. Osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta.</p> <p>Suoritus hyväksytään, jos tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hälytystehtävissä toimimisen ja vartiointikohteiden erityispiirteet kokonaisvaltaisesti • omaa hälytystehtävistä ja piirivartiointista hyvät perustiedot ja taidot • osaa muuntaa teoretiedon oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa olosuhteissa, kiinniotto-, poistamis- ja uhkatilehteissa • osaa onnettomuus- ja rikostilanteissa rajoittaa rikos- ja onnettomuuspaikan vahingot mahdollisimman vähäiseksi ja tehdä poliisitutkinnan turvaamistoimenpiteet • tuntee vaaditun lainsäädännön siten, että osaa soveltaa sitä käytännön työtehtävissä • osaa huolehtia omasta turvallisuudestaan erilaisissa ympäristöissä • osaa työhönsä liittyvän raportoinnin ja yhteydenpidon ja ymmärtää yhteydenpidon merkityksen työtuovallisuuteen • osaa arvioida, milloin tarvitaan apua omalta organisaatiolta tai viranomaisilta • osaa havaita vartiointikohteeseen liittyviä turvallisuusriskejä, poistaa niitä toimivaltuuksiensa puitteissa/raportoida niistä • osaa käyttää oikein työssä tarvittavia välineitä • osaa tehdä tapahtumailmoituksen • toimii itseohjautuvasti ja vastuullisesti ja osaa tehdä yhteistyötä • osaa perustella tekemänsä ratkaisut.

JÄRJESTYKSENVALVONTA

AMMATTITAITOVAATIMUKSET

Tutkinnon suorittaja tuntee järjestyksenvalvojalle järjestyksenvalvojista annetussa laissa ja järjestyslaissa annetut oikeudet ja velvollisuudet. Hän tuntee järjestyksenvalvoja koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen sekä niiden soveltamisen siten, että hän toiminnassaan kykenee asettamaan etusijalle sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät yleisön turvallisuutta. Hän pystyy toimimaan asiallisesti ja tasapuolisesti sekä sovinnollisuutta edistäen. Hän osaa ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta.

Tutkinnon suorittaja tuntee yleisiä kokouksia ja yleisötilaisuuksia koskevan lainsäädännön. Hän tuntee soveltuvin osin perustuslain, yhdenvertaisuuslain, majoitus- ja ravitsemisliikkeitä, leirintäalueita sekä matkustaja-alueita koskevan lainsäädännön. Hän tuntee soveltuvin osin henkilön ja tavaroiden tarkastusta koskevan lainsäädännön. Hän tuntee myös henkilön yksityisyyttä koskevan lainsäädännön perusteet (esim. teknisillä laitteilla tarkkailu).

Tutkinnon suorittaja osaa hätävarjelua, pakkotilaa, koti- ja julkisrauhaa, poistamisoikeutta sekä jokamiehen kiinniottoukset ja muita järjestyksenvalvojan valtuuksia koskevan lainsäädännön periaatteineen. Hän tuntee rikoslain henkeen ja terveyteen sekä vapautteen kohdistuvan lainsäädännön perusteet. Hän tuntee kiinniotetun säilöäpitämistä koskevat säännökset ja osaa soveltaa niitä. Hän tuntee myös kiinteästi järjestyksenvalvojan työhön liittyvän rikoslainsäädännön, kuten syrjintärikokset, heitteillepanon, pahoinpitelyn, petoksen, väärennyksen ja vahingonteon.

Tutkinnon suorittaja tuntee alkoholi- ja huumelainsäädännön järjestyksenvalvojan tehtävien kannalta. Hän tuntee tavallisimmat huumausaineet ja niiden käyttötavat. Hän tuntee myös tupakkalain keskeiset pykälät. Tutkinnon suorittajalla on perustiedot päihdyttävien ja huumaavien aineiden vaikutuksesta ihmiseen ja sitä kautta niiden vaikutuksesta työturvallisuuteen sekä yleisön turvallisuuteen. Hän tuntee väkivaltaisen asiakkaan käyttäytymistä ja osaa ennakoida uhka- ja ongelmatilanteita. Hän osaa itsepuolustuksen, voimankäyttövälineiden ja voimankäytön perusteet sekä niihin liittyvän lainsäädännön.

Joutuessaan suorittamaan tarvittavia toimenpiteitä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, hänen toimenpiteensä perustuvat perustuslakiin, järjestyksenvalvojista annettuun lakiin ja muihin asiaan liittyviin säädöksiin siten, etteivät toimenpiteet aiheuta suurempaa haittaa tai vahinkoa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi. Hän osaa perustella toimenpiteensä.

Tutkinnon suorittaja tuntee hätäensiavun perusteet ja omaa SPR:n ensiapu I-tason edellyttämät taidot. Hän osaa myös palo- ja pelastustoiminnan perusteet. Hän osaa tehdä hätäilmoituksen ja osaa onnettomuuden ja rikoksen uhrin jälki hoidon periaatteet. Hän osaa toimia kiinniotto- ja säilöäpitotilanteessa sekä asiakkaan turvallisuuden että oman työturvallisuutensa kannalta tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tutkinnon suorittajalla on myös käsitys suurten yleisötilaisuuksien erityispiirteistä turvallisuuden kannalta.

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT(OSAAMISEN ARVIOINNIN KOHTEET) JA TOTEUTTAMISTAVAT

Keskeiset sisällöt:

-

Järjestyksenvalvojakortti –koulutus

Yleistä järjestyksenvalvojan tehtävistä

- 1.2 Järjestyksenvalvoja
- 1.3 Järjestyksenvalvojan tehtävät
- 1.4 Järjestyksenvalvojan toimialue
- 1.5 Järjestyksenvalvojan tunnukset
- 1.6 Perusoikeuksien huomioiminen järjestyksenvalvojan tehtävissä
- 1.7 Tilaisuuden järjestäminen yleiset periaatteet
- 1.8 Julkisen vallan kokoontumisvapauden edistämiselvollisuus
- 1.9 Vastuu järjestyksenpidosta
- 1.10 Välitön läheisyys
- 2.1 Yleinen kokous määrittely
- 2.2 Yleisötilaisuus - määrittely
- 2.3. Poikkeukset kokoontumislain soveltamisesta
- 3.1 Yleisen kokouksen järjestämisoikeus
- 3.2. Osallistumisoikeus yleiseen kokoukseen
- 3.3. Ilmoitusvelvollisuus
- 3.4 Yleiset kokouspaikat
- 3.5 Yleisen kokouksen keskeyttäminen ja päättäminen

- 4.1 Yleisötilaisuuden järjestäminen
- 4.2 Tilaisuuden tai järjestämispaikan omistajan tai haltijan suostumus
- 4.3 Yleisötilaisuuden järjestämisen johdosta tehtävä ilmoitus
- 4.4 Yleisötilaisuuden kieltäminen
- 4.5 Yleisötilaisuuden estäminen, keskeyttäminen ja päättäminen
- 4.6 Vastuuvakuutus
  - 5.1 Y
- 5.2 Järjestyksenvalvojan oikeuden ja velvollisuudet
  - 5.3 Henkilön ja tavaroiden tarkastus + harjoitus
  - 5.4 Voimakeinojen käyttäminen + harjoitus
  - 5.5 Hätävarjelu
- 5.6 Pakkotila
- 5.7 Jokamiehen kiinniotto-oikeus
- 5.8 Järjestyksenvalvojan erityiset velvollisuudet ja rikosoikeudellinen suoja
- 5.9 Järjestyksenvalvojan rikosoikeudellinen asema
- 6 Järjestyksenvalvontaa liittyviä rikoksia
  - 7.1 Aggressiivinen henkilö
- 7.2 Alkoholi
- 7.3 Huuhausaineet
- 7.4 Tupakka
  - 8.1 Suunnitelmat ja muut vastaavat huomioon otettavat seikat
- 8.2 Häätätilanteet
  - 8.3 Toimintaohjeet yleisötilaisuudessa
  - Hätäensiapu
  - Loppukoe ja palautekeskustelu

Opiskelumateriaalit: Järjestyksenvalvoja koulutusmateriaali. Finlex.

Oppimisympäristöt: Ylivieskan ammattiopetus.

Toteuttamistavat: Lähi- ja etäopetus, itseopiskelu, tentti.

EDELTVÄVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT

EA1 ja EA2 pitää olla suoritettuna

OPPIMISEN ARVIOINTI VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA

Valmistavassa koulutuksessa oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Oppimisen arviointi valmistavassa koulutuksessa ei vaikuta tutkintosuorituksen arviointiin.

AMMATTIT Aidon OSOITTAMISTAVAT TUTKINTOSUORITUKSESSA

Näyttö suoritetaan peruskoulutuksen ja erikoiskoulutuksen (voimankäyttövälineet ja niiden käyttö) osalta sisäasiainministeriön järjestyksenvalvojalain soveltamisesta antaman määräyksen (611/Tu-53, annettu 27.8.1999) mukaisesti.

Muilta osin osoittamistavat ovat seuraavat:

Koska arvioinnin painopiste on tekemisessä ja työssä toimimisessa, ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä, käytännön toimintaa vastaavilla simuloituilla työsuorituksilla. Mikäli näyttöön valittu työ ei kata perusteiden vaatimuksia siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että alalla tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta, on järjestäjä velvollinen varmistamaan erityyppisillä lisätehtävillä tai muilla arviointikeinoilla vaadittu osaaminen. Työsuoritusten aikana tutkinnon suorittajalle voidaan esittää täydentäviä lisäkysymyksiä. Työn taustalla olevien oheistaitojen, tietojen sekä määräysten hallinta voidaan tarkistaa myös erikseen siltä osin, kuin se ei selviä itse työsuorituksessa. Ammattitaidon selvittämiseksi voidaan käyttää lisäksi haastattelua tai muuta menettelyä, jolla tutkinnon suorittajan osaamisen taso voi täsmentyä. Ennen lopullista arviointia tulee osallistujalle antaa mahdollisuus perustella oma työsuorituksensa. Näytössä myös arvioijan kokemus ja käsitys työstä ja työprosessista on keskeinen, koska hän tekee johtopäätöksiä tutkinnon suorittajan suorituksesta ja työprosessiin osallistumisesta. Ammattitaidon arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteet. Luonnollisissa ympäristöissä ja töissä on otettava huomioon yllättäen tulevat erityisen vaikeat ja vaaralliset sekä helpot ja rutiinitilanteet. Näytön tulee tuoda esiin tutkinnon suorittajan kyky muuntaa tieto ja taito oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa tilanteissa ja olosuhteissa.

http://www.oph.fi/download/111161_vartija_ammattitutkinto.pdf

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT
<p>Tutkinnon suorittajaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.</p>
ARVIOINTI
<p>Arviointi suoritetaan vertaamalla tutkinnon suorittajan ammattitaitoa tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.</p> <p>Suoritukset arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty. Mikäli suoritus hylätään, osallistujalle kerrotaan, miltä osin ja miksi suoritus on hylätty. Osallistujan ammatillisen kehittymisen edistämiseksi myös hyväksytystä suorituksesta tulee antaa palautetta.</p> <p>Hyväksyty suoritus</p> <p>Tutkinnon suorittajalla on sisäasiainministeriön vaatimusten mukainen peruskoulutus ja erityiskoulutus (voimankäyttövälineet ja niiden käyttö) ja SPR:n ensiapu I-tason edellyttämät taidot sekä lisäksi tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee järjestyksenvalvonnan kokonaisvaltaisesti • osaa muuntaa teoretiedon oikeaksi suoritukseksi vaihtelevissa olosuhteissa, kiinniotto-, poistamis-, säilöönpano-, ongelma- ja onnettomuustilanteissa • kykenee kohteessaan huolehtimaan turvallisuusasioista • tuntee vaaditun lainsäädännön siten, että osaa soveltaa sitä käytännön työtehtävissä • osaa ennakoida ja ratkaista ongelmatilanteita • osaa arvioida, milloin tarvitaan apua omalta organisaatiolta tai viranomaisilta • osaa havaita turvallisuusriskejä, poistaa niitä toimivaltuuksiensa puitteissa raportoida niistä • osaa käyttää oikein työssä tarvittavia laitteita ja välineitä • hallitsee työhönsä liittyvän raportoinnin • toimii asiakaslähtöisesti, palveluhenkisesti, itseohjautuvasti, vastuullisesti ja turvallisesti sekä yksin että ryhmässä • osaa perustella tekemänsä ratkaisut.